

NNordisk for E nettverk Edisjonsfilologer

ä t ø kt ö ti

Nyhetsbrev nr. 18 – november 2007

NNE-konferensen i Uppsala

Den 14–16 september i år gick den senaste NNE-konferensen av stapeln. Temat var "Bokens materialitet, bokhistoria och bibliografi" och konferensen lockade till sig 68 deltagare. Nästa NNE-konferens kommer att inträffa i Helsingfors 2009.

Åbent kursus om forfatterens autoritet

I april 2008 afholder Georg Brandes Skolen ved Københavns Universitet et forskeruddannelseskursus om et omdiskuteret begrebspar inden for editionsfilologien, autorisationsbegrebet og forfatterens autoritet. Kurset er åbent også for andre end ph.d.-studerende (doktorander); det kræver blot, at man tilmelder sig på forhånd. Man kan deltage i hele kurset eller i enkelte forelæsninger efter behag. Deltagelsen er gratis. Tilmelding sker på forskerskolens hjemmeside: www.georgbrandes.hum.ku.dk/kurser/

Programmet ser i hovedtræk sådan ud:

Mandag den 21. april

10.15-12.00: Johnny Kondrup, dr.phil., lektor ved Københavns Universitet: "Autorisation – en begrebshistorisk udredning"

13.15-15.00: Rüdiger Nutt-Kofoth, Dr., docent ved Akademie der Wissenschaften zu Göttingen: "Autor, Autorisation, Authentizität – der Begriff der Autorisation zur Diskussion"

Tirsdag den 22. april

10.15-12.00: Henrik Horstbøll, dr.phil., forskningsbibliotekar ved Det Kongelige Bibliotek, København: "Anonymitet og kollektivitet i 1700-tallets folkelige bogkultur"

13.15-15.00: Jens Bjerring-Hansen, cand.mag., ph.d.-stipendiat ved Københavns Universitet: "Copyright og pirateri. Problemer omkring Holbergs *Peder Paars*"

Onsdag den 23. april

10.15-12.00: Torben Jelsbak, ph.d., Københavns Universitet: "Samskrift og kooperativt forfatterskab i den europæiske avantgardelitteratur"

13.25-15.00: Johan Svedjedal, fil.dr, professor ved Uppsala Universitet: "Författarrollens biografi – med C.J.L. Almquist som eksempel"

15.15-17.00: John Feather, professor ved Loughborough University: "21th Century Notions of Authorship and Ownership – Continuity and Change"

Johnny Kondrup

Ett tack till Mats Malm

Professor Mats Malm har sedan 2002 varit medlem av NNE:s planläggningsgrupp och efterträds i år av Svenska Vitterhetssamfundets huvudredaktör docent Petra Söderlund. Hans medverkan under de gångna åren har varit av stort värde för gruppens arbete, inte minst när det gällt att engagera goda föredragshållare till konferenserna, själv hålla ett intressant anförande, "Editionsfilologins potentialer" (2003), och vara framgångsrik anslagssökare till den senaste konferensen, "Bokens materialitet". För den samlingsvolym som skall innehålla bidragen från nämnda konferens har han tagit på sig huvudansvaret. Sommarkurserna, som arrangerades av NNE 2002–2004, har varit lyckade till stor del tack vare hans pedagogiska insatser som inspirerande lärare. Vi vill ta tillfället i akt att rikta ett varmt tack till Mats för det angenäma samarbetet.

Barbro Ståhle Sjönell
och Petra Söderlund

Svenska Vitterhetssamfundets utgivning

Som meddelades i förra nyhetsbrevet så utkom del 1 i Emilie Flygare-Carléns västkustskildring *Ett köpmanshus i skärgården* i våras. Nu har även del 2 och 3 utkommit och därmed hela romanen. Inledningen, skriven av utgivaren Yvonne Leffler, där romanens bakgrundshistoria

tecknas, återfinns i del 1. Textkritisk kommentar och en omfattande variantförteckning (vilken redogör för skillnader mellan följetongen i *Aftonbladet* 1859 och den året därpå följande bokupplagan) finns i del 3. Varje del innehåller ord- och sakförklaringar till respektive dels romantext. Romanen hör till Vitterhetssamfundet blå serie *Svenska författare. Ny serie* där ett tema är kvinnliga romanförfattare från 1800-talet.

Petra Söderlund

Utgåvor på Svenska litteratursällskapet

Henry Parlands modernistiska roman *Sönder (om framkallning av Veloxpapper)* utkom 2005 i textkritisk utgåva av Per Stam. Henry Parland skrev romanen 1929–1930 i Kaunas, Litauen, där han bodde hos sin morbror, filosofen Vasilij Sesemann och arbetade på det svenska konsulatet. Romanens huvudperson "Henry Parland" rör sig dock i Helsingfors, där han försöker framkalla bilden av sin döda väninna Ami. Parland hade tagit intryck av formalismen som han hann presentera i några tidningsartiklar. Han dog i sviterna av scharlakansfeber i november 1930, bara 22 år gammal.

Sönder utkom 1932 som en del i volymen *Återsken* (Söderströms). Utgåvan redigerades då av Parlands vänner Gunnar Björling, Rabbe Enckell och Sven Grönvall samt av hans far Oswald Parland. Utgivarna korrigerade språket, bl.a. Parlands finlandismer, och strök

vissa partier i texten. År 1966 gavs romanen ut på nytt, denna gång redigerad av Henry Parlands bror Oscar i *Den stora Dagen efter. Samlad prosa 1* (Söderström/Wahlström & Widstrand). Här har utgivaren använt material också utanför huvudmanuskriptet och dessutom genomfört några av de planer Henry Parland hade på att omarbete romanen, vilket lett till att dispositionen ändrats. Den tredje editionen av *Sönder* utkom 1987 med Torsten Ekbohm, Åke Hodell och Olle Orre som utgivare i samarbete med Oscar Parland (Pilotserien, Författarförlaget). Denna utgåva bygger på Oscar Parlands tidigare edition.

Genom Per Stams utgåva har Henry Parlands roman för första gången publicerats i komplett, restaurerad form enligt den disposition författaren hade. Stam har etablerat texten på nytt utifrån originalmanuskriptet, som förvaras i Historiska och litteraturhistoriska arkivet vid Svenska litteratursällskapet i Finland.

Tack vare Per Stams utgåva har Henry Parland väckt ett stort internationellt intresse. Redan 2006 utkom *Sönder* i fransk översättning av Elena Balzamo och hösten 2007 på tyska, översatt av Renate Bleibtreu. En rysk utgåva, i översättning av Olga Mäeots, utkommer också hösten 2007 och en engelsk översättning är under arbete. I samtliga översättningar har Per Stams utgåva använts som förlaga. Hannu Niemis översättning till finska är baserad på de tidigare utgåvorna, den är från 1996.

Bland nya utgåvor 2007 på Svenska litteratursällskapet i Finland finns Fredrika Runebergs historiska roman *Sigrid Liljeholm* från 1862. Manuskriptet till romanen är förkommet, men texträttelser i utgåvan har kunnat göras på basis av författarinnans korrigeringar i sitt eget

exemplar av boken. För textetableringen står Pia Forssell och Daniela Silén, inledningen är av Pia Forssell. *Min penans saga*, Fredrika Runebergs lilla självbiografi från 1860-talet, är nyutgiven av Hedvig Rask. Utgåvan ersätter den bristfälliga editionen från 1946.

En annan källutgåva är naturforskaren R. F. Sahlbergs *En resa kring jorden. Anteckningar från Sydamerika, Alaska och Sibirien 1839–1843*, utgiven av Patricia Berg. Inledningen är av Max Engman och som naturvetenskaplig sakkunnig medverkar Larry Huldén.

Nina Edgren-Henrichson

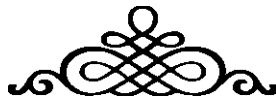

Det norske språk- og litteraturselskap

Det norske språk- og litteraturselskap utgav i september to nye, tekstkritisk gjennomarbeidede bøker i sin klassiker-serie: Sigrid Undsets debutroman *Fru Marta Oulie* (ved Gry Berg og Liv Bliksrud. Tilsyn: Tone Modalsli) og Bjørnstjerne Bjørnsons første roman *Synnøve Solbakken* (ved Sigurd Aa. Aarnes. Tilsyn: Steinar Gimnes).

NSL har fått nye nettsider: <http://www.sprakoglitteraturselskapet.no/>

Red.

Edisjonsfilologisk avhandling

Den første edisjonsfilologiske avhandling i finsk nordistikk er utkommet:

Harry Lönnroth: *Ekenäs stads dombok 1678–1695*. (2007)

I: *Rättsfilologisk studie av en 1600-tals-handsskrift*. II: *Filologisk utgåva med kommentar och register*. Avhandlingen er b. 171 i serien *Bidrag till kännedom av Finlands natur och folk*. Helsingfors: Finska Vetenskaps-Societeten. Bøkene kan bestilles fra Vetenskapsbokhandeln i Helsingfors. <http://www.tiedekirja.fi>

Red.

Wissen in verschiedenen Köpfen

I 1999 afholdte NNE en konference om kommentering under mottoet: "Viel Wissen ist vorhanden, aber leidet in verschiedenen Köpfen", hvilket blev til

Nordisk nettverk for edisjonsfilologer

www.nnedit.org

Nyhetsbrevet redigeres av

Christian Janss & Tone Modalsli

Deadline for neste nummer er

1.3. 2008

Bidrag sendes til:

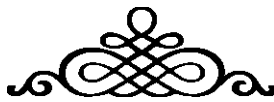
christian.janss@ibsen.uio.no

Sats: Agnete Grafik Aps, København

Megen viden i forskellige hoveder (2000). Der blev udlovet en flaske rødvin til den, som kunne opklare, hvor citatet stammer fra.

Jeg fandt svaret forleden i Ingvar E. Gullbergs muntre indledning til *Svensk-engelsk fackordbok* (1964). Han afslutter med et motto, centreret, i kursiv: "*Vieles ist bekannt, aber leidet in verschiedenen Köpfen*". Dette er den korrekte form! Op-havsmanden er den famøse mediciner Werner Kollath (1892-1970).

Tonny Aagaard Olesen

Aleks. Frølands boghistoriske samling

På Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab ved Københavns Universitet har biblioteket for nylig opstillet en større boghistorisk samling, som kan være af interesse for NNE's medlemskreds. Samlingen er akkumuleret af den danske boghandelshistoriker Aleks. Frøland (1894-1982) og indeholder et rigt historisk materiale inden for forlagsvirksomhed, boghandel og bogproduktion. Den dækker hovedsageligt danske og nordiske forhold, men indeholder også en stor del engelske og tyske titler. Samlingen fylder omtrent 25 hyldepoter og er registreret systematisk i et kortkatalog.

Klaus Nielsen